

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-FC

Onderwerp

Plan van aanpak evaluatie gemeenschappelijke regelingen IJsselland

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2019-000530	☒ B & W	19-03-2019
Datum	13-03-2019	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
Portefeuillehouder	Weth. Grijsen	College van B & W	
		- Burgemeester	- Weth. Kolkman
		- Weth. Grijsen	- Weth. Rorink
		- Weth. Verhaar	- Weth. Walder

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	19-03-2019
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
Gemeentesecretaris / Algemeen directeur	13-03-2019	☐ adj.secr.	--
wethouder	13-03-2019	☒ gem.secr.	15-03-2019
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2019-03-20

Bijlagen

Concept plan van aanpak evaluatie gemeenschappelijke regelingen IJsselland

B & W d.d.: 19-03-2019

Besloten wordt:

- 1 In te stemmen met het plan van aanpak voor de evaluatie van verbonden partijen, waarvoor in eerste instantie de evaluatie van de gemeenschappelijke regelingen in de regio IJsselland zal worden uitgevoerd;
- 2 Wethouder L. Grijsen aan te wijzen als coördinerend wethouder voor de evaluatie van de verbonden partijen;
- 3 Dit besluit, de nota en de bijlage openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb	Nee
---------------------------------------	-----

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

In de kadernota verbonden partijen is bepaald dat vierjaarlijks evaluatie van verbonden partijen plaatsvindt. Daarnaast heeft de gemeenteraad op 7-11-2018 een motie aangenomen waarin onder andere het college opgedragen wordt de evaluatie van de gemeenschappelijke regelingen (Ijsselland) op te stellen en uiterlijk met de voorjaarsnota 2019 aan de raad te sturen.

Voor de evaluatie van, in eerste instantie, de gemeenschappelijke regelingen Ijsselland is een plan van aanpak opgesteld. Uw college wordt verzocht met dit plan in te stemmen.

Beoogd resultaat

Beoogd resultaat is het opstellen van een evaluatierapport over , in eerste instantie, de gemeenschappelijke regelingen in Ijsselland waarin antwoord wordt gegeven op twee hoofdvragen, namelijk:

1. Voorziet de betreffende verbonden partij op een effectieve en efficiënte wijze in de behartiging van het publiek belang?
2. Hoe vindt sturen, beheersen, het houden van toezicht en de verantwoording plaats en zijn daarin aanpassingen gewenst?

Kader

De kadernota verbonden partijen (vastgesteld in oktober 2017).

De motie van de gemeenteraad van 7-11-2018 over de evaluatie van gemeenschappelijke regelingen Ijsselland.

Argumenten voor en tegen

Kadernota en motie 7-11-2018

In de kadernota is de periodieke herijking van de portefeuille verbonden partijen verwoord. Het is belangrijk om regelmatig af te wegen of in de heersende politieke setting het gemeentelijk publiek belang het meest gediend is bij behartiging ervan door de inzet van verbonden partijen. Iedere nieuwe collegeperiode zal met behulp van een evaluatie bezien worden of de huidige verbonden partijen moeten worden gecontinueerd.

Met de evaluatie beoordeelt het college of de verbonden partij (nog steeds) effectief is in het realiseren van de gemeentelijke doelen. Conclusies leiden mogelijk tot een formulering van nieuwe aanwijzingen en opdrachten voor de samenwerkingsrelatie of zelfs het voornemen om de samenwerking te beëindigen (uittreding / verkoop van aandelen of liquidatie). In de kadernota is daartoe een evaluatie- en heroverwegingskader opgenomen.

Bij motie van 7-11-2018 heeft de raad het college opgedragen de evaluatie van gemeenschappelijke regelingen uiterlijk met de voorjaarsnota 2019 aan de gemeenteraad toe te sturen. Ook wordt de gemeenteraad / presidium onder andere opgedragen een regionale conferentie te organiseren (in eerste instantie in de regio Ijsselland) over het thema regionale democratie en de mogelijkheden die raden hebben om invloed uit te oefenen op gemeenschappelijke regelingen in de eigen raad en met elkaar in de regio.

Kadernota en de motie zijn reden om daarom de evaluatie van verbonden partijen in twee fasen op te leveren:

- De evaluatie van de GR' s Ijsselland gelijktijdig met de voorjaarsnota 2019 in b&w van 21-5-2019

- De evaluatie van de overige verbonden partijen, waaronder de overige GR' s, vennootschappen en coöperaties, eind 2019.

De evaluatie wordt aldus op twee momenten in rapporten opgeleverd. Voorwaarde is dat de systematiek van evalueren en methodiek van rapporteren voor beide evaluaties hetzelfde is. Daarom is dit plan van aanpak ook voor beide evaluaties identiek

Coördinerend wethouder.

Voorstel is de wethouder financiën, die, tenzij anders is bepaald, vanuit het college van b&w de aandeelhoudersrol / eigenaarsrol van verbonden partijen vertegenwoordigt als coördinerend wethouder aan te wijzen voor de evaluatie van zowel de gemeenschappelijke regelingen IJsselland als de evaluatie van alle overige verbonden partijen in de tweede helft van het jaar.

Voor de uitwerking van de evaluatie van de vier gemeenschappelijke regelingen in IJsselland zijn verschillende collegeleden bestuurlijk verantwoordelijk; Burgemeester R. König voor de Veiligheidsregio, Wethouder C. Verhaar voor de Omgevingsdienst, wethouder F. Rorink voor de Regionale Serviceteam Jeugd en wethouder R. de Geest voor de GGD. De inhoudelijke evaluatie van de voornoemde gemeenschappelijke regelingen is onder verantwoordelijkheid van het voornoemde collegelid en wordt daarbij ambtelijk ondersteund door het programmamanagement. De uitwerking van de evaluatie wordt gedaan aan de hand van twee hoofdvragen (zie paragraaf beoogd resultaat) die in deze nota zijn vermeld. Onder de hoofdvragen zijn in het plan van aanpak onderzoekitems genoemd die nog nader moeten worden "vastgesteld" in samenspraak met het programmamanagement.

Extern draagvlak (partners)

N.v.t.

Financiële consequenties

Geen financiële consequenties

Aanpak/uitvoering

Het plan van aanpak gaat in op de opdracht voor een evaluatie, wat moet worden geëvalueerd, hoe en door wie.

Het tijdpad voor uitwerking van de evaluatie is als volgt:

Half maart - Plan van aanpak gereed en ter kennisname in b&w 19-3-2019

Eind maart - Werkplan gereed

Tot eind april - Uitwerken evaluatie en samenstellen rapport

Begin mei - Concept rapport

14 mei - Eindafstemming met collegeleden

21 mei B&W besluit (tegelijk met besluit VJN)

Inleiding.

In de kadernota verbonden partijen (vastgesteld in oktober 2017) is bepaald dat vierjaarlijks evaluatie van verbonden partijen plaatsvindt.

Op 7-11-2018 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin onder andere:

- Het college opgedragen wordt de evaluatie van de gemeenschappelijke regelingen op te stellen en uiterlijk met de voorjaarsnota 2019 aan de raad te sturen.
- De raad / presidium opgedragen wordt:
  - In samenspraak met de griffie contact op te nemen met de gemeenten waarmee de gemeente Deventer samenwerkt, te beginnen met de regio IJsselland.
  - Om samen in de eerste helft van 2019 een regionale conferentie te organiseren met als thema regionale democratie. Om in deze conferentie aandacht te schenken aan de mogelijkheden die de raden hebben om invloed uit te oefenen op gemeenschappelijke regelingen in hun eigen raad én met elkaar. Om de ervaringen van/met andere gemeenten -elders in de regio en daarbuiten- met elkaar te delen.

Constatering is dat de door de raad aangenomen motie uitgegaan wordt van een rapportage over de evaluatie van gemeenschappelijke regelingen, zijnde de publiekrechtelijke verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt.

Ook is constatering dat de motie een conferentie van gemeenteraden beoogd in de regio IJsselland en het daarmee van belang is dat er op dat moment een gemeentelijke evaluatie beschikbaar is van de gemeenschappelijke regelingen in de regio IJsselland. Uit navraag bij de indiener van de motie blijkt dat juist te zijn.

Voorstel is daarom de evaluatie van verbonden partijen in twee fasen op te leveren:

- De evaluatie van de GR' s IJsselland gelijktijdig met de voorjaarsnota 2019 in b&w van 21-5-2019
- De evaluatie van de overige verbonden partijen, waaronder de overige GR' s, vennootschappen en coöperaties, eind 2019.

De evaluatie wordt aldus op twee momenten in rapporten opgeleverd. Voorwaarde is dat de systematiek van evalueren en methodiek van rapporteren voor beide evaluaties hetzelfde is. Daarom is dit plan van aanpak ook voor beide evaluaties identiek.

Gemeentelijke rollen GR' s IJsselland.

Voor de vier GR' s IJsselland zijn de volgende ambtelijke en bestuurlijke rollen (programmarol en eigenaarsrol) belegd:

- VR
  - Programmarol: Bestuurlijk R. König en ambtelijk F. v.d. Laan / J. Reijerink
  - Eigenaarsrol : Bestuurlijk: R. König en ambtelijk F. v.d. Laan / J. Reijerink en D. v Gelder
- OD
  - Programmarol: Bestuurlijk C. Verhaar / R. König en ambtelijk N. de Vries
  - Eigenaarsrol : Bestuurlijk: C. Verhaar / R. König en ambtelijk N. de Vries en D. v Gelder
- GGD
  - Programmarol; Bestuurlijk R. de Geest en ambtelijk P. Folkeringa
  - Eigenaarsrol : Bestuurlijk: R. de Geest en ambtelijk P. Folkeringa en M. Meulman
- RSJ
  - Programmarol: Bestuurlijk F. Rorink en ambtelijk P. Folkeringa
  - Eigenaarsrol : Bestuurlijk: F. Rorink en ambtelijk P. Folkeringa en M. Meulman

Voorstel is de wethouder financiën, die, tenzij anders is bepaald, vanuit het college van b&w de aandeelhoudersrol / eigenaarsrol van verbonden partijen vertegenwoordigt als coördinerend wethouder aan te wijzen voor de evaluatie van zowel de gemeenschappelijke regelingen IJsselland als de evaluatie van alle overige verbonden partijen in de tweede helft van het jaar.

Plan van Aanpak.

In het plan van aanpak komen achtereenvolgens aan de orde:

- Opdracht en kaders
- Wat ?
- Hoe ?
- Door wie ?
- Tijdpad

Opdracht

- Opdracht:

Evalueer het gemeentelijk samenwerkingsverband in de verbonden partijen, waarbij:

- de evaluatie van de GR 's IJsselland gelijktijdig met de voorjaarsnota 2019 aan de gemeenteraad wordt gestuurd (motie 7-11-2018)
- de evaluatie van alle overige verbonden partijen in de 2^e helft van 2019 wordt uitgewerkt.

Werk de evaluatie van de verbonden partijen uit aan de hand van twee hoofdvragen:

1. Voorziet de betreffende verbonden partij op een effectieve en efficiënte wijze in de behartiging van het publiek belang ?
2. Hoe vindt sturen, beheersen, het houden van toezicht en de verantwoording plaats en zijn daarin aanpassingen gewenst?

In de paragraaf "Wat" wordt per hoofdvraag nader ingegaan op de evaluatieaspecten.

Conclusies leiden mogelijk tot:

- formulering van nieuwe aanwijzingen en opdrachten voor de samenwerkingsrelatie (of mogelijk zelfs beëindiging van de samenwerking)
- nieuwe / gewijzigde kaders voor het beleidskader verbonden partijen

De evaluatie geeft input voor het samenstellen van een Uitvoeringsnota Verbonden Partijen, dat een (uitvoering)kader is voor b&w en het ambtelijk apparaat voor de wijze waarop sturing en beheersing van de verbonden partij plaatsvindt.

Die Uitvoeringsnota wordt parallel aan de evaluatie in 2019 opgesteld.

- Kaders:
  - Motie gemeenteraad 7-11-2018
  - Nota verbonden partijen (vastgesteld 11-10-2017)

In oktober 2017 is de kadernota verbonden partijen vastgesteld.

De kadernota verbonden partijen beschrijft hoe de gemeente besluit tot samenwerking in een verbonden partij en wat de rollen van het college en de gemeenteraad zijn bij deelname en oprichting, bij het sturen en beheersen ervan en bij de evaluatie en heroverweging van het samenwerkingsverband van verbonden partijen. De kadernota geeft voorts gemeentelijke uitgangspunten mee voor de inrichting van de governance van verbonden partijen.

De laatste jaren is steeds meer de nadruk komen te liggen op actieve betrokkenheid bij verbonden partijen. Het beheer van een verbonden partij start nadat een verbonden partij is aangegaan en/of is opgericht. Voor sturen en beheersen zijn in de kadernota vier rollen voor de gemeente te onderscheiden:

- Gemeenteraad: kaderstelling en controle.
- College: opdrachtgever (sturing) en eigenaar (zeggenschap).

Bij wet- en regelgeving en de inrichting van de governance is veel geregeld over de zeggenschap die wij kunnen uitoefenen in en de sturing die wij kunnen geven aan verbonden partijen.

In de kadernota is de periodieke herijking van de portefeuille verbonden partijen verwoord. Het is belangrijk om regelmatig af te wegen of in de heersende politieke setting het gemeentelijk publiek belang het meest gediend is bij behartiging ervan door de inzet van verbonden partijen. Iedere nieuwe collegeperiode zal met behulp van een evaluatie bezien worden of de huidige verbonden partijen moeten worden gecontinueerd.

Met de evaluatie beoordeelt het college of de verbonden partij (nog steeds) effectief is in het realiseren van de gemeentelijke doelen. Conclusies leiden mogelijk tot een formulering van nieuwe aanwijzingen en opdrachten voor de samenwerkingsrelatie of zelfs het voornemen om de samenwerking te beëindigen (uittreding / verkoop van aandelen of liquidatie). In de kadernota is daartoe een evaluatie-en heroverwegingskader opgenomen.

Wat ?

Evaluatie wordt gedaan aan de hand van 2 hoofdvragen:

1. Voorziet de betreffende verbonden partij op een effectieve en efficiënte wijze in de behartiging van het publiek belang ?

Het antwoord op deze vraag wordt gegeven op basis van beoordeling van een aantal items en wordt weergegeven in:

- A. Een stoplichtenmodel.
- B. Een toelichting op de items van het stoplichtenmodel aangevuld met informatie over het publiek belang en de behartiging daarvan door de verbonden partij.

A. Introductie van een stoplichtenmodel.

Met een stoplichtenoverzicht wordt per onderzoekitem weergegeven of we tevreden zijn, minder tevreden of niet tevreden

Beoordeling van onderzoekitems:

- Beleid gemeente en uitvoering / beleid VP
  - Governance VP
  - Financiële huishouding en continuïteit VP
  - Eigenaarsbelang (mate van betrokkenheid / focus)
  - Gemeentelijke uitgangspunten volgens kadernota verbonden partijen
  - Deelname aan VP (voortzetten, wijzigen, beëindigen)
- Beantwoorden van de vraag of het publiek belang effectief en efficiënt wordt behartigd.

De onderzoek items nog af te stemmen met de programmamanagers

B. Toelichting stoplichtenmodel

Toelichting van de onderzoekitems genoemd onder A.

Aangevuld met:

- informatie per verbonden partij over behartiging publiek belang, waaronder:
  - Beschrijving (en ontwikkeling van) publiek belang
  - Wettelijke, inhoudelijk en financiële kaders behorend bij uitvoering van het publiek belang en de ontwikkeling ervan.
  - Missie en visie van de VP (en ontwikkeling ervan)
  - De inhoudelijk- en financiële vertaling van de samenwerking / het op afstand plaatsen.
  - De relatie van stakeholders met de VP.
  - Ontwikkelingen op korte en lange termijn.

2. Hoe vindt sturen, beheersen, het houden van toezicht en de verantwoording plaats en zijn daarin aanpassingen gewenst?

De evaluatie van deze hoofdvraag gaat over de laatste 4 jaar.

Kadernota VP: 4 rollen raad en b&w. En nu dus de evaluatie van die 4 rollen.

- Raad: kaderstelling en controle
- B&w: opdrachtgever en eigenaar

A. Raad: kaderstelling en controle

Gebruikte instrumenten

- Raadsbesluiten, zoals zienswijze bij begrotingen GR
- Wensen en bedenkingen zoals bij besluiten uittreden ParkeerService en verkoop Vitens
- Raadsmededelingen
- Informatiebijeenkomsten
- Artikel 46 vragen en raadsonderzoek
- Informatie in paragrafen VP bij jaarrekening en begroting
- .....

B. B&w ; opdrachtgever en eigenaar

- Opdrachtgever
  - Subsidie
  - Opdracht in een dienstverleningsovereenkomst
  - Bijdrage gemeenschappelijke regeling
- Eigenaar
  - Mate van betrokkenheid en focus / sturing (actief of monitorend)
- Afstemming (samenhang) eigenaar – opdrachtgever
  - Niet van toepassing

Hoe ?

Op welke wijze de evaluatie te doen?

1. Invulling formats

- Stoplichtenmodel (3 kleuren)
- Toelichting stoplichtenmodel aangevuld met informatie over behartiging publiek belang
- Gebruikte instrumenten kaderstelling en controle raad laatste 4 jaar
- Overzicht samenstelling financieel belang in verbonden partijen
- Onderscheid in betrokkenheid eigenaarsrol (actief of monitorend) en toelichting
- ...

2. Gesprek / afstemming.

- Ambtelijk opdrachtgever: Marcel Kossen
- Ambtelijk coördinator evaluatie: Erik Kok
- Uitvoeren evaluatie ambtelijk: Programmamanagers en teamleden FC volgens het schema gemeentelijke rollen bij gemeenschappelijke regelingen IJsselland
- Bestuurlijk coördinator evaluatie: Liesbeth Grijsen
- Bestuurlijke verantwoordelijk uitvoeren van de evaluatie: Collegeleden volgens het schema gemeentelijke rollen bij gemeenschappelijke regelingen IJsselland

Hoe ziet de evaluatierapportage eruit?

- Algemeen, conclusies, aanbevelingen
- 5 bijlagen (zie boven de genoemde formats)

Door wie ?

Zie bij paragraaf Hoe?

Tijdpad.

Half maart	Plan van aanpak gereed en ter kennisname in b&w 19-3-2019
Eind maart	Werkplan gereed
Tot eind april	Uitwerken evaluatie en samenstellen rapport
Begin mei	Concept rapport
14 mei	Eindafstemming met collegeleden
21 mei	B&w besluit (tegelijk met besluit VJN)